

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/161/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117225098
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117225098.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcov: X.) E. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/X, XXX XX L. L., Xa.) T. X., nar. XX.XX.XXXX bytom K. XX, Xb.) K. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, všetci žalobcovia právne zastúpení JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou so sídlom Hlavná 27, 080 01 Prešov, proti žalovaným: Xa.) B. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX Y., Xb.) S.. D.. F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/X, P. - I., Xc.) L. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., v konaní o zaplatenie nájomného, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7C/46/2017 - 26 zo dňa 25.04.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v tomto konaní prejednával vylúčený nárok z pôvodného konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 17C/7/2013, kedy v priebehu konania zomrel pôvodne žalovaný v 3. rade a následne po skončení dedičského konania pokračoval súd v konaní s právnymi nástupcami, teda žalovanými v 1a.) až 1c.) rade.
2. Súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že žalobcovia sú vedení ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti, na ktorej bola zriadená záhradkárska osada, a to na základe rozhodnutia, kedy bola pôda vyčlenená na dlhodobý nájom na dobu najmenej 30 rokov od 26.10.1963. Súd v konaní identifikoval, aká časť nehnuteľnosti patriacich žalobcom bola užívaná záhradkárskou osadou a zároveň ustanovil aj znalca na určenie nájomného za užívanie tejto pôdy. Zároveň mal súd prvej inštancie aj preukázané, aký bol zoznam záhradkárov, ktorým boli pridelené záhradky a v akej výmere im tieto záhradky boli pridelené.
3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle § 1, § 2, § 3, § 4 Zákona č.64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov zriadených záhradkových osadách a vyporiadaním vlastníctva k nim, podľa § 671, § 676, § 677, § 470 Občianskeho zákonníka. V priebehu konania zomrel pôvodne žalovaný právny predchodca žalobcov a následne súd konal po skončení dedičského konania so žalovanými 1a.) - 1c.).
4. Súd prvej inštancie zamietol žalobu voči dedičom pôvodného žalovaného s poukazom na skutočnosť, že dedičské konanie po nebohom žalovanom bolo zastavené z dôvodu jeho nemajetnosti, pričom majetok nepatrné hodnoty bol vydaný žalovanej v 1a.) rade a žalovaný 1c.) bol vydedený, pričom túto listinu o vydedení nenapadol.

5. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP s poukazom na skutočnosť, že procesne úspešní žalovaní náhradu konania neuplatnili.

6. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie zo strany žalobcov, ktorí žiadali, aby odvolací súd vyhovel ich žalobe v celom rozsahu, respektíve zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie.

7. Žalobcovia namietali zamietnutie žaloby voči žalovaným, voči ktorým bola žaloba zamietnutá z dôvodu, že ich právny predchodca ako pôvodne žalovaný zanechal majetok len nepatrnej hodnoty, a preto žalovaní ako jeho nástupcovia nezodpovedajú za jeho prípadné dlhy. Odvolatelia poukázali na to, že dedičia zodpovedajú za dlhy poručiťľa, nakoľko tieto vyplývajú zo špeciálneho zákona, a to zákonom č. 229/1991 Zbierky v znení a doplnení zákonom č. 64/1997 Z.z.. V takomto prípade dedičia vstupujú do práv a povinností poručiťľa, ktoré mu plynú z nájomnej zmluvy. Neobstojí názor súdu prvej inštancie v tom, že dedič neručí za dlhy poručiťľa nad sumu, ktorú zdedil, nakoľko dedičia môžu vstúpiť do práv a povinností z nájomnej zmluvy a užívať poľnohospodársku pôdu. Bolo preukázané, že ani dedičia nevypovedali nájomnú zmluvu, ktorá vznikla zo zákona, a preto žalobcom patrí nárok. Je síce pravdou, že dedičské konanie bolo zastavené pre nemajetnosť, no v tomto konaní žalobcovia nemali možnosť pôsobiť na úplné a presné zistenie ceny dedičstva, pričom je možné, že sa objaví v budúcnosti novoobjavený majetok, ktorý by mohli zdediť poručiťľovi dedičia, ktorý napokon bol aj vlastníkom záhradnej chatky. Z tohto dôvodu je takéto rozhodnutie nedôvodné. Zároveň namietli nedostatočné odôvodnenie súdom prvej inštancie.

8. K podanému odvolaniu sa žalovaná v 1. rade vyjadrila tak, že nebohý manžel (pôvodný žalovaný) mal uhradené všetky finančné záväzky voči záhradkárskej osade, ktorej bol členom a považovala žalobu za nedôvodnú.

9. K uvedenému sa žalobcovia vyjadrili tak, že žiadali vyhovieť podanému odvolaniu s tým, že právny predchodca žalovaných neukončil nájomný vzťah a sporové strany sa nevedeli dohodnúť na trhovej cene nájmu. Preto bolo nutné vec predložiť súdu.

10. K uvedenému sa žalovaná v 1. rade vyjadrila tak, že trvala na svojich predchádzajúcich tvrdeniach, pričom namietaná záhradná chatka, ktorá tam bola postavená, bola povolená rozhodnutím MSNV v Prešove, následne chatka bola zničená, zdevastovaná a nemá hodnotu. Ona ako dedička nemala dôvod vypovedať nájomnú zmluvu, pokiaľ to neurobil jej manžel.

11. K uvedenému žalobcovia uviedli, že predmetné tvrdenia žalovanej sú tendenčné, zmluva nebola vypovedaná, a preto by malo byť priznané žalobcom právo na zaplatenie nájmu tak, ako to bolo ustálené v konaní.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

13. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

15. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) .

16. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je konzistentné a jednoznačnými argumentmi podporil záver, ku ktorému dospel, pričom k celkovej presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie možno uviesť, že premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, na základe ktorých k týmto dospel, sú pre nielen právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne; zároveň aj spravodlivé a presvedčivé. Právne závery sú v súlade s vykonanými skutkovými zisteniami a celkovo možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ sa týka rozsahu jeho odôvodnenia je v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

17. K odvolacím námietkam žalobcov je potrebné uviesť, že ani jednu nepovažoval odvolací súd za dôvodnú.

18. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

20. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje súd právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad. Odvolací súd v prejednávanej veci po oboznámení s odôvodnením napadnutého rozsudku dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je naplnený. Súd prvej inštancie aplikoval na správne zistený skutkový stav správnu právnu normu, ktorú aj správne vyložil.

21. Imanentným znakom právneho štátu popri neodmysliteľne je aj princíp právnej istoty (napr. PL.ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určite právne relevantnú otázku pri opakovaní rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL.ÚS 16/95, II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť je ústavne neudržateľná (PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Ak všeobecný súd rozhodol v zásade v identických veciach na základe analogických skutkových zistení s diametrálne odlišným výsledkom a svoj názorový posun primeraným spôsobom neodôvodnil, je jeho rozhodnutie v rozpore s Ústavou chráneným princípom právnej istoty a porušuje právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods.1 Ústavy a čl. 6 ods.1 Dohovoru (porovnaj Nález Ústavného súdu SR z 29.05.2013, sp.zn. I. ÚS 564/2012). K predmetnej otázke sa Ústavný súd vyjadroval opakovane, napríklad v Náleze z 30.01.2013 sp.zn. III. ÚS 55/2012, z 22.11.2011 sp.zn. IV. ÚS 499/2011. Právna istota je stav, v ktorom každý, môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

22. Súd vo svojom rozsudku uviedol relevantné dôvody svojho rozhodnutia, presvedčivé odôvodnenie

23. K namietanej nesprávnosti výroku o zamietnutí žaloby možno uviesť nasledovné.

24. V ustanovení § 470 Občianskeho zákonníka zákon zakotvuje dôležitú ochranu dedičov. Do dedičstva totiž nepatria iba aktíva (existujúci majetok a pohľadávky) poručiteľa, ale aj jeho dlhy. Dedenie by malo byť na prospech dediča a nie na jeho ťarchu. Preto zákon zakotvil zásadu, že dedič zodpovedá iba za dlhy, ktorých výška nepresahuje výšku ceny nadobudnutého dedičstva. Dedič teda neručí za dlhy dedičstvom, teda tým, čo nadobudol (in natura), ale ručí celým svojim majetkom, avšak iba do tej hodnoty, akú hodnotu malo dedičstvo, ktoré nadobudol. Zmyslom tejto úpravy je, aby sa dedič dedením nedostal do horšej majetkovej situácie, než akú mal pred dedením, a aby bol chránený pred negatívnym dopadom dedenia. Zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol. Kto dedil a v akej hodnote, je známe a aj potvrdené rozhodnutím súdu o dedičstve, alebo osvedčením o dedičstve, ktoré vydá notár. Z takýchto rozhodnutí je zrejmé, v akej čistej hodnote dedič dedičstvo nadobudol. /viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4 Obo 74/2010 zo dňa 29.09.2010/ Súd konštatuje, že dedičské konanie po zosnulom žalovanom v 1. rade bolo zastavené a majetok nepatrnej hodnoty bol vydaný dedičovi, ktorý zaobstaral pohreb odporcu. Vzhľadom k tejto skutočnosti u žalovaného neexistujú majetkovo právni nástupcovia, z čoho vyplýva, že jeho povinnosť na zaplatenie dlžnej sumy, neprešla na jeho dedičov . Súd taktiež poukazuje aj na obdobné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4 Obo 32/2011 zo dňa 31.01.2012, v ktorom Najvyšší súd SR konštatoval, že ak odporca zomrel a nebolo zistené, že by zanechal majetok väčšej ako nepatrnej hodnoty a dedičské konanie bolo zastavené, nie je možné v konaní pokračovať s právnymi nástupcami zosnulého odporcu. Poručiteľ má teda procesného a právneho nástupcu len v takom rozsahu, v akom dedič zodpovedá za jeho dlh a v rozsahu neuspokojenej časti pohľadávky nemá poručiteľ procesného nástupcu. Obmedzenie zodpovednosti dediča za dlhy poručiteľa treba procesne vyjadriť zamietnutím žaloby.

25. Odvolacie námietky týkajúce sa tejto otázky, ktoré sú postavené na tom, že v danom prípade sa jedná o špecifický stav, kedy nárok žalobcov vyplýva z osobitného predpisu, teda zo zákona č. 64/1997 Z.z. nič nemení na vyššie uvedených záveroch a nemožno súhlasiť ani s názorom odvolateľov, že dedičia vstúpili do nájomnej zmluvy, ktorá vznikla ex lege ako odraz Zákona o záhradkárskych osadách, nakoľko tento záver nemá oporu v právnych predpisoch. Rovnako za špekulatívne možno považovať tvrdenie, že poručiteľ, teda bývalý žalovaný mal nejaké majetkové aktíva už na záhradnej chatke, nakoľko takéto skutočnosti v konaní preukázané neboli napriek vydanému rozhodnutiu v dedičskom konaní.

26. Žalobcovia poukázali aj na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, kde tento vyslovil, že majetkové práva pri posudzovaní sťažnosti regulovaného nájomného sú v zásade prevoditeľné na najbližšieho príbuzného zosnulej osoby.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu dôvodným nie je ani poukaz na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Bajzlik a spol. proti Slovenskej republike, kedy Európsky súd pre ľudské práva konal vo veci sťažnosti v zmysle článku 35 a nasledujúcich Dohovoru, pričom skutočnosť, že v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva môže v sťažnosti pokračovať aj právny nástupca osoby, ktorá podala sťažnosť a ktorá medzičasom zomrela, nemá žiaden vplyv na posúdenie predmetného nároku v tomto konaní, kedy súd postupoval v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky, a to hmotnoprávnymi ustanoveniami týkajúcimi sa zodpovednosti dediča za dlhy poručiteľa, pričom táto skutočnosť nemôže byť porovnateľná s konaním pred ESLP.

28. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že :“súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania

na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“. (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

29. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP s prihliadnutím na skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešným žalovaným trovy konania nevznikli.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).